

Sygn. akt V CSK 490/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa W. J.

przeciwko B. Z. (poprzednio J.)

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 kwietnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża pozwanej kosztami zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Pozwana B. Z. zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi Sądu Apelacyjnego z dnia 11 kwietnia 2018 r. naruszenie art. 378 § 1, art. 382, 328 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 24 § 1 k.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana uzasadniła występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego:

- „czy środki przewidziane w art. 24 § 1 k.c. dla usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego, polegające na złożeniu oświadczenia, w szczególności zawierającego odwołanie zarzutów lub/i przeproszenie pokrzywdzonego, mogą być zastosowane tylko w razie skierowania wobec powoda zarzutów zawierających twierdzenia o faktach, co do których w procesie o ochronę dóbr osobistych, pozytywnie ustalono nieprawdziwość, czy też wystarczającą dla nakazania złożenia oświadczenia jest okoliczność, że pozwanemu nie udało się wykazać ich prawdziwości”.

Ponadto skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu rażącego naruszenia art. 24 § 1 k.c. Oświadczenie, które ma za zadanie usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych nie może nakazywać zachowania powodującego u pozwanego poczucia poniżenia, a ponadto powinno zachować formę adekwatną do rodzaju naruszenia dóbr osobistych i znajdować oparcie w ustalonym stanie faktycznym.

Oczywistą zasadność skargi pozwana łączy także z rażącym naruszeniem art. 382 k.p.c. wskutek wadliwych ustaleń co do bezprawności jej działania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienie prawne nie spełnia wskazanych wymagań.

W sprawie toczącej się między stronami Sąd Najwyższy orzekał już dwukrotnie. Jak Sąd Najwyższy wyjaśnił w wyroku z dnia 25 kwietnia 2017 r., V CSK 526/16, orzekając po raz drugi, dla przyjęcia dochodzonej przez powoda odpowiedzialności pozwanej, opartej na art. 24 k.c., kluczowe znaczenie ma to, iż odpowiedzialność ta jest niezależna od winy i warunkuje ją sama bezprawność naruszenia dobra osobistego, a przy tym, że: - strona w postępowaniu sądowym nie może podawać danych niekorzystnych dla drugiej strony, gdy wie, że dane te są nieprawdziwe. W postępowaniach sądowych istnieje bowiem pod sankcją odpowiedzialności karnej - z wyjątkiem dotyczącym oskarżonego - obowiązek mówienia prawdy, nawet jeżeli mogłoby się to łączyć z ryzykiem przegrania sprawy (art. 304 k.p.c. i art. 190 k.p.k.).

Nie jest spełniona także przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania

prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06).

Pozwana nie przedstawiła przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Należy poza tym zauważyć, że z samej istoty przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. przesłanek przedsądu wynika, że jednoczesne powołanie ich obu we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych samych okoliczności jest obarczone logiczną sprzecznością. Twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej koliduje z jednoczesnym w nawiązaniu do tych samych okoliczności dowodzeniem istnienia istotnego zagadnienia prawnego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r. II UK 24/11).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zgodnie z art. 102 k.p.c.